

**XIV**  
СИМПОЗИЈУМ  
О КРМНОМ  
БИЉУ  
СРБИЈЕ  
2019

**ЗНАЧАЈ И  
УЛОГА  
КРМНИХ  
БИЉАКА  
У ОДРЖИВОЈ  
ПОЉОПРИВРЕДИ  
СРБИЈЕ**



**ЗБОРНИК АПСТРАКАТА**



18-19. април 2019, Пољопривредни факултет - Земун

# **ЗБОРНИК АПСТРАКАТА**

## **XIV СИМПОЗИЈУМА О КРМНОМ БИЉУ СРБИЈЕ**

Значај и улога крмних биљака у одрживој пољопривреди Србије  
18-19. април 2019. година, Земун-Београд

### **Издавач**

Друштво за крмно биље Републике Србије



### **Уредници**

проф.др Саво Вучковић  
др Зорица Бијелић

### **Тираж**

100 примерака

### **Штампа**

“Гораграф”, Улица Живка Петровића 11, Земун-Београд

**Београд, 2019.**

### **Организациони одбор**

Проф. Др Саво Вучковић, Пољопривредни факултет, Београд-Земун  
Др Зорица Бијелић, Институт за сточарство, Београд-Земун  
Др Драган Милић, Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад  
Др Ђорђе Крстић, Пољопривредни факултет, Нови Сад  
Др Јасмина Миленковић, Институт за крмно биље, Крушевац  
Др Алекса Божичковић, Пољопривредни факултет, Београд-Земун  
Др Ратибор Штрбановић, Институт за заштиту биља и животну  
средину, Београд  
Др Бранко Милошевић, Институт за ратарство и повртарство, Нови  
Сад  
Др Драгољуб Бековић, Пољопривредни факултет, Лешак, Косовска  
Митровица

### **Програмски одбори**

Др Зоран Лугић, Институт за крмно биље, Крушевац  
Др Раде Станисављевић, Институт за заштиту биља и животну  
средину, Београд  
Др Ђура Карагић, Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад  
Проф. Др Ненад Ђорђевић, Пољопривредни факултет, Београд-Земун  
Проф. Др Владета Стевовић, Агрономски факултет, Чачак  
Др Виолета Мандић, Институт за сточарство, Београд-Земун  
Проф. Др Бранко Ћупина, Пољопривредни факултет, Нови Сад  
Др Драган Терзић, Институт за крмно биље, Крушевац  
Др Војислав Михаиловић, Институт за ратарство и повртарство, Нови  
Сад

### **Секретаријат**

др Сања Васиљевић  
др Зорица Бијелић  
др Виолета Мандић

**Министарство просвете, науке и технолошког развоја је подржало  
одржавање скупа**

## САДРЖАЈ

<b>Пресек научно-истраживачког рада о крмном биљу од 1972. до данас</b> .....	1
Вучковић С., Стевовић В., Лугић З.	
<b>Мултифункционална улога крмног биља</b> .....	3
Карагић Ђ., Милић Д., Михаиловић В., Васиљевић С., Милошевић Б., Катански С., Живанов Д.	
<b>Стање и перспективе производње кабасте сточне хране у Србији</b>	5
Лугић З., Радовић Ј., Соколовић Д., Бабић С., Зорнић В.	
<b>Значај крмних биљака у плодореду</b> .....	7
Ђупина Б., Крстић Ђ., Вујић С	
<b>Научно-истраживачки рад на пројекту eucleg (први велики корак или сан за један дан)</b> .....	9
Милић Д., Карагић Ђ., Васиљевић С., Живанов Д., Катански С., Соколовић Д., Радовић Ј.	
<b>Допринос оплемењивања једногодишњих махунарки већој производњи биљних протеина</b> .....	11
Михаиловић, В., Васиљевић, С., Карагић, Ђ., Милошевић, Б., Милић, Д., Катански, С., Живанов, Д., Ђупина, Б., Крстић, Ђ., Поповић, В.	
<b>Конзервисање кабасте хране</b> .....	15
Ђорђевић Н., Грубић Г., Стојановић Б., Божичковић А.	
<b>Стратегија семихибридног оплемењивања луцерке у Србији</b> .....	17
Милић Д., Катански С., Карагић Ђ., Ташки- Ајдуковић К.	
<b>Испитивање страних сорти луцерке у циљу проширења постојеће генетске базе</b> .....	19
Радовић Ј., Лугић З., Соколовић Д., Бабић С., Јевтић Г., Анђелковић С.	
<b>Нови изазови у оплемењивању црвене детелине (<i>Trifolium pretense</i> L.) у одрживој пољопривреди</b> .....	21
Васиљевић С., Радиновић И., Влаисављевић С., Микулић М., Милошевић Б., Катански С., Долапчев А., Драгић В.	
<b>Анализа генетичке добити остварене различитим методама оплемењивања енглеског љуља</b> .....	23
Соколовић Д., Бабић С., Радовић Ј., Лугић З., Петровић М., Зорнић В., Пријовић М.	
<b>Морфометријске особине природних популација мађарске детелине (<i>Trifolium pannonicum</i> Jacq.)</b> .....	25
Петровић М., Дајић-Стевановић З., Лугић З., Зорнић В., Пријовић М.	
<b>Типови варијација у огледима са вишегодишњим легуминозама</b>	27
Зорић М., Милић Д.	
<b>Оплемењивање крмног сирка у институту за ратарство и повртарство</b> .....	29
Долапчев А., Продановић С., Сикора В., Милић Д., Карагић Ђ., Катански С., Милошевић Б.	

<b>Морфолошко молекуларна идентификација врсте <i>Ascochyta pisi</i></b>	31
Живанов, Д., Нагл, Н., Ухларик, А., Долапчев, А., Карагић, Ђ.	
<b>Анализа чистоће семена луцерке при доради на машини за фино чишћење</b> .....	33
Ђокић Д., Терзић Д., Миленковић Ј., Радовић Ј., Анђелковић С., Станисављевић Р., Копривица Р.	
<b>Утицај међуредног растојања на принос и квалитет семена еспарзете (<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.) у агроеколошким условима Јужне Србије</b> .....	35
Бековић Д., Станисављевић Р., Биберцић М., Стојковић С., Кнежевић Јасмина	
<b>Квалитет семена вишегодишњих крмних трава</b> .....	37
Станисављевић Р., Штрбановић Р., Поштић Д., Ђокић Д., Терзић Д., Миленковић Ј., Кнежевић Ј.	
<b>Утицај ђубрења на принос и квалитет природних травњака</b> .....	39
Пајчин Ђ., Вучковић С., Симић А., Поповић В.	
<b>Утицај ђубрења и времена кошења на принос суве материје и принос протеина на природном травњаку</b> .....	41
Зорнић В., Петровић М., Лугић З., Бабић С., Радовић Ј., Соколовић Д., Лазаревић Ђ.	
<b>Прелиминарни резултати утицаја минералних ђубрива на принос сена луцерке</b> .....	43
Катански С., Милић Д., Карагић Ђ., Васиљевић С., Долапчев А.	
<b>Квалитативна својства луцеркиних крмних смеша са јежевицом и високим вијуком</b> .....	45
Бијелић З., Мандић В., Симић А.	
<b>Утицај сорте и соног стреса на почетни пораст црвене детелине</b>	47
Мандић В., Бијелић З., Крњаја В.	
<b>Утицај микробне инокулације на принос жутог звездана (<i>Lotus corniculatus</i> L.)</b> .....	49
Анђелковић С., Васић Т., Радовић Ј., Бабић С., Миленковић Ј., Делић Д., Штрбановић Р.	
<b>Могућност гајења лупине на киселом земљишту</b> .....	51
Стевовић В., Томић Д., Ђуровић Д., Мандић М.	
<b>Принос зрна и садржај сирових протеина у зрну код различитих сорти јарог грашка</b> .....	53
Милошевић Б., Карагић Ђ., Михаиловић В., Живанов Д., Ухларик А.	
<b>Значај групе зрења за принос надземне биомасе соје у постројци</b>	55
Терзић Д., Марковић Ј., Поповић В., Васић Т., Ђокић Д., Миленковић Ј.	
<b>Продуктивност соје на лесивираној смоници киселе реакције</b> .....	57
Томић Д., Стевовић В., Ђуровић Д., Мандић М.	

31	<b>Принос и квалитет генотипова ливадског и високог вијука.....</b>	59
	Бабић С., Соколовић Д., Радовић Ј., Лугић З., Анђелковић С., Петровић М., Зорнић В.	
33	<b>Гајење енергетских трава из рода <i>Panicum</i> и могућности коришћења за сточну храну.....</b>	61
	Миленковић Ј., Станисављевић Р., Ђокић Д., Терзић Д., Марковић Ј., Анђелковић С., Васић Т.	
35	<b>Утицај прајминга семена водом, цинком и фолијарне примене цинка у раној фази пораста хибрида кукуруза на принос протеина</b>	63
	Таминцић Г., Савић Ј.	
37	<b>Густина као фактор повећања приноса у производњи кукуруза.....</b>	65
	Баловић И.	
39	<b>Принос суве масе кукуруза у различитим системима гајења усева</b>	67
	Симић М., Драгичевић В., Бранков М., Бабић М.	
41	<b>Продуктивност фацелије у односу на међуредно растојање.....</b>	69
	Поповић В., Михаиловић В., Вучковић, С., Пејић Б., Живановић Љ., Коларић Љ., Икановић Ј., С. Јакшић	
	<b><i>Alternaria</i> spp. Проузроковач болести боба у Србији.....</b>	71
	Васић Т., Миленковић Ј., Анђелковић С.	
43	<b>Рационално чување биомасе енглеског љуља.....</b>	73
	Икановић Ј., Лакић Ж., Живановић Љ., Поповић В., Коларић Љ.	
45	<b>Квалитет силаже једногодишњих легуминоза и житарица у зависности од њиховог односа у смеси.....</b>	75
	Марковић, Ј., Васић, Т., Терзић, Д., Петровић, М., Костић, И., Пријовић, М., Лазаревић, Ђ.	
47	<b>Анализа садржаја протеина у сточном грашку (<i>Pisum sativum</i> L.) методом блиске инфрацрвене спектроскопије.....</b>	77
	Ухларик А., Ђеран М., Милошевић Б., Живанов Д., Торбица А., Карагић Ђ., Катански С.	
49	<b>Утицај танина на квалитет протеина у исхрани преживара.....</b>	79
	Џекић Б., Божичковић А., Бијелић З., Ружић-Муслић Д., Стојиљковић Н., Мићић Н., Максимовић Н.	
51	<b>Додавање бентонита крмивима у исхрани крива.....</b>	81
	Мићић Н., Ђорђевић Н., Бијелић З., Крњаја В., Мандић В., Пантелић В., Џекић Б.	

CIP - Каталогизација у публикацији  
Народна библиотека Србије, Београд

633.2/.4(048)  
636.085/.086(048)

СИМПОЗИЈУМ о крмном биљу Србије Значај и улога крмних биљака у  
одрживој пољопривреди Србије (14 ; 2019 ; Земун)

Зборник апстраката / XIV Симпозијума о крмном биљу Србије Значај  
и улога крмних биљака у одрживој пољопривреди Србије 18-19. април  
2019, Земун ; [уредници Саво Вучковић, Зорица Бијелић]. - Београд :  
Друштво за крмно биље Републике Србије, 2019 (Земун : Гораграф). - 82  
стр. : граф. прикази, табеле ; 24 cm

Тираж 100. - Библиографија уз поједине апстракте.

ISBN 978-86-900980-0-2

а) Крмне биљке -- Апстракти б) Сточна храна -- Производња --  
Апстракти

COBISS.SR-ID 275865612

## ЗНАЧАЈ ГРУПЕ ЗРЕЊА ЗА ПРИНОС НАДЗЕМНЕ БИОМАСЕ СОЈЕ У ПОСТРНОЈ СЕТВИ

Терзић Д<sup>1</sup>., Марковић Ј<sup>1</sup>., Поповић В<sup>2</sup>., Васић Т<sup>1</sup>., Ђокић Д<sup>1</sup>.,  
Миленковић Ј<sup>1</sup>.

<sup>1</sup> Институт за крмно биље, Крушевац, Глободер, Србија

<sup>2</sup> Институт за ратарство и повртарство Нови Сад, Максима Горког 30, Нови Сад,  
Србија

**Увод:** Истраживања указују да се на газдинствима често не производи довољна количина кабасте хране, посебно у сушним годинама. Квалитет кабасте хране је често лош, а оброци нису усклађени са потребама грла, што су фактори који ограничавају већу производњу. Значајне површине земљишта, на којима би се могла засновати пострна сетва, остају неискоришћене након жетве стрних жита, чак и у годинама са значајним падавинама током летњег периода. У пострној сетви соју је могуће гајити за зрно и за кабасту храну и може се гајити као чист и здружен усев. У здруженом усеву са кукурузом се добијају већи приноси у поређењу са чистим културама, при чему се произведена биомаса успешно може конзервисати силирањем са механизованим радним процесима и добити силажа доброг квалитета са повољним односом протеина и енергије (Терзић и сар., 2017). Динић и сар. (2015) су испитивали утицај различитог учешће соје и кукуруза у силомаси (25: 50:75:100) на квалитет силаже усева из пострне сетве. Аутори наводе да чист усев соје формира силажу лошег квалитета, а да силирање кукуруза и соје са уделом од 25 и 50 % формира силажу доброг квалитета и да се повећањем учешћа соје до 75% добија силажа умерено доброг квалитета. Најповољнији квалитет силаже са аспекта киселости добијен је код силажа са једнаким тежинским уделом обе врсте. Поређењем приноса у пострној сетви, соја остварује мање приносе надземне биомасе од кукуруза. За пострну сетву у производњи зрна соје се предлажу сорте ранијих група зрења.

**Материјал методе:** У пострној сетви у условима наводњавања су испитивани принос и компоненте приноса надземне биомасе сорти соје различитих група зрења: 000 (НС Каћа), 0 (НС Ваљевка) и I (НС Сава).



**Резултати:** Најмањи принос надземне биомасе је остварила сорта краће (ГЗ 000) вегетације  $3.983 \text{ кгха}^{-1} \text{ CM}$ , док су сорте из нулте групе зрења оствариле за 66% ( $6.630 \text{ кгха}^{-1} \text{ CM}$ ) и прве групе за 84 % већи принос ( $7.366 \text{ кгха}^{-1} \text{ CM}$ ). Сорте дуже вегетације су имале већу висину биљака, а сорта краће вегетације је имала већи садржај суве материје ( $303 \text{ гкг}^{-1} \text{ CM}$ ). Број махуна по биљци и број зрна по махуни је био уједначен, док је нешто већу тежину махуна по биљци ( $359 \text{ г}^{-1} \text{ CM}$ ) и највеће учешће листа (22,1% ) остварила сорта прве групе зрења.

**Закључак:** За разлику од производње зрна где се у пострној сетви препоручују сорте краћег вегетационог периода, за производњу кабасте хране, сорте каснијих група зрења формирају веће приносе и могу се препоручити у пострној сетви када се планира конзервисање соје силирањем заједно са кукурузом или уз додатак неког другог адекватног адитива.

**Литература:** Динић Б., Терзић Д., Ђокић Д. (2015): Побољшана технологија силирања биомаса соје и кукуруза из пострне сетве. Битно побољшано техничко решење на националном нивоу. Решење, бр. 2104, Република Србија.. Терзић Д., Радовић Ј., Марковић Ј., Поповић В., Миленковић Јасмина., Васић Т., Филиповић В. (2017): Производња волуминозне сточне хране здруживањем кукуруза и соје у пострној сетви. Ново техничко решење примењено на националном нивоу. Република Србија.